

BIBLIOTECA

Informacions

Publicació del Servei de Biblioteques de la UAB. Núm. 12. Febrer de 1996

Hi trobareu:

- 3** El Centre de Documentació de l'IEMB
- 5** Novetats a la xarxa de CD-ROM
- 10** Les estacions de treball de la Biblioteca Universitària de Sabadell
- 11** Diccionaris i enciclopèdies en CD-ROM a la UAB
- 13** Recursos d'ornitologia a Internet

- 14** *Diccionari enciclopèdic de medicina en disc*

Universitat Autònoma de Barcelona

Servei de Biblioteques

LA BIBLIOTECA D'HUMANITATS

La construcció de l'edifici de la nova Biblioteca d'Humanitats, situat entre les facultats de Filosofia i Lletres, Psicologia, Ciències de l'Educació i el futur edifici de la Facultat de Traducció i d'Interpretació, avança d'acord amb el calendari previst. Tot està programat perquè es pugui utilitzar a la primera del curs 1996/1997.

A més d'oferir una superfície de vuit mil metres quadrats, aquesta serà la primera biblioteca concebuda per a l'ús intensiu i extensiu dels recursos informàtics (cada punt de consulta i treball podrà, en el futur, esdevenir un punt informatitzat).

La biblioteca centralitzarà les monografies i els recursos multimèdia de les actuals biblioteques de Lletres, Formació de Professorat, i Traducció i Interpretació. Temporalment, també s'hi instal·larà la Cartoteca General (la destinació definitiva de la qual és la biblioteca de la plaça Cívica).

La biblioteca disposarà de més de sis-cents places de lectura i treball – individuals, cabines, per a grups, aules, etc.–, i tindrà una capacitat per a cinc-cents mil volums. L'actual edifici de la Biblioteca de Lletres esdevindrà l'hemeroteca d'Humanitats de la Universitat.

Aquesta és, fins ara, la inversió més important en biblioteques que ha fet mai la Universitat, i significa el repte i l'oportunitat més gran que mai ha tingut en temes bibliotecaris.

BIBLIOTECA Informacions A

Publicació del
Servei de Biblioteques
de la
Universitat Autònoma
de Barcelona

Núm. 12
Febrer de 1996

Dipòsit legal: B-6.440-91
ISSN: 1130-9318

Han coordinat aquest
número:

Vicenç Allué
Núria Balagué
Rosa Fedi
Joan Gómez Escofet
Juan Morer

Disseny i maquetació:
Jaume Brey

Edició i impressió:
Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma
de Barcelona
08193 Bellaterra
(Barcelona)

Adreça:
Biblioteca Informacions
Servei de Biblioteques
Universitat Autònoma
de Barcelona

Edifici A
08193 Bellaterra (Spain)
Tel.: (3) 581 10 15
Fax: (3) 581 20 00
E-mail: IYSB2@CC.UAB.ES

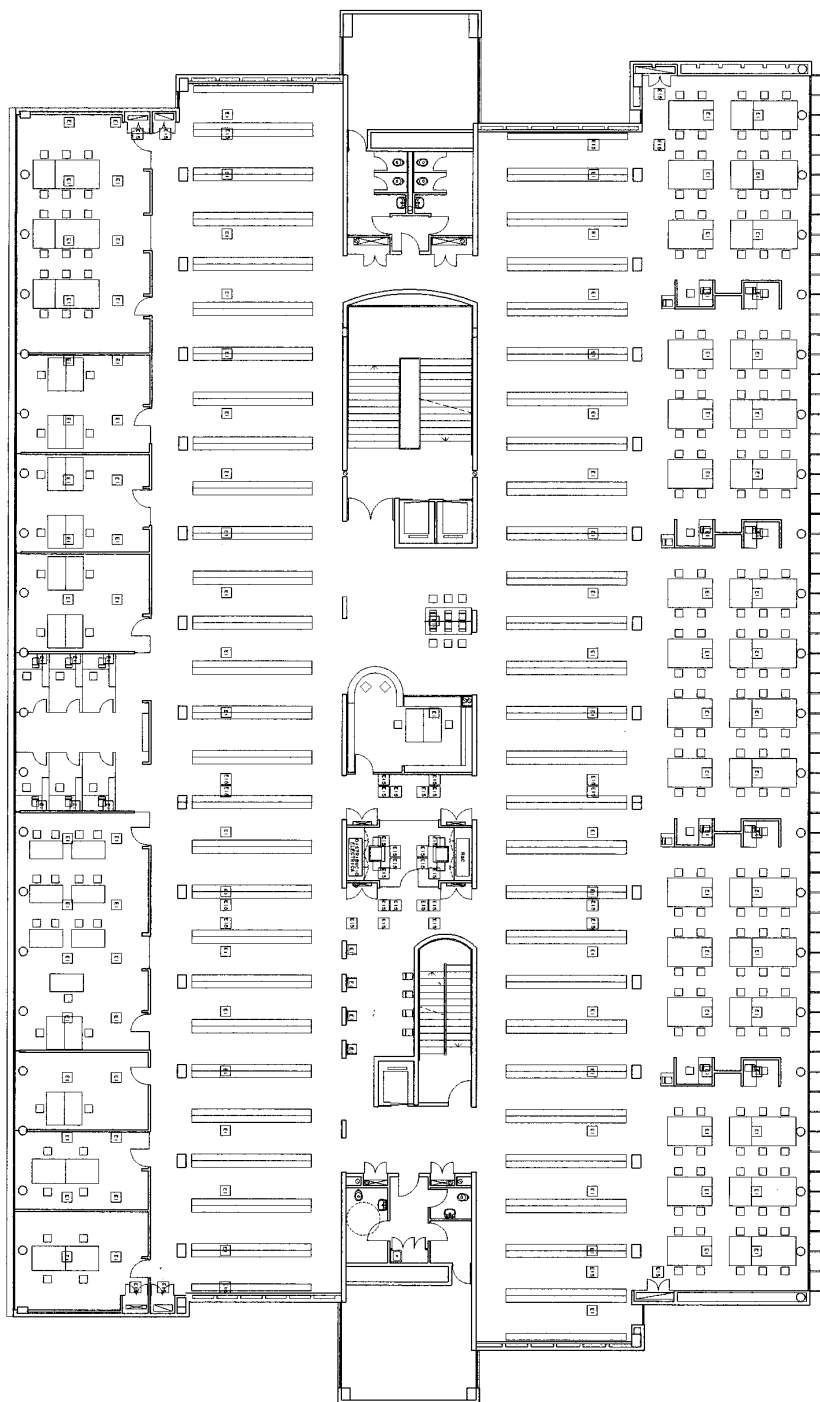
La imatge de la coberta està basada en
una fotografia original de Dolors Vior.

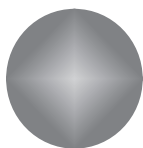
BIBLIOTECA INFORMACIONS pot ser
obtingut en format electrònic
(Acrobat) al Web de la UAB:
<http://www.uab.es/bib-inf.htm>

Els articles signats són responsabilitat dels autors
i no representen necessàriament l'opinió
de BIBLIOTECA INFORMACIONS.

La Biblioteca d'Humanitats

La planta segona de la Biblioteca d'Humanitats.

El Centre de Documentació de l'IEMB

El Centre de Documentació de l'Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona (IEMB) va ser creat l'any 1988, i va esdevenir ràpidament un dels serveis centrals d'aquest institut. L'IEMB és una institució creada per iniciativa conjunta de la Universitat Autònoma de Barcelona, l'Administració local i organitzacions de promoció econòmica, amb la finalitat d'investigar sobre la problemàtica territorial i urbanística en general, i especialment la que fa referència a la Regió Metropolitana de Barcelona.

El Centre de Documentació es va constituir per donar suport documental a experts, investigadors i estudiants de l'Institut, amb la documentació que li és pròpia i amb la qual l'IEMB desenvolupa la seva tasca investigadora i docent. Actualment, el seu fons està constituït per uns sis mil volums i per uns dos-cents títols de publicacions periòdiques.

Ens interessa molt destacar les dues característiques o especificitats pròpies d'aquest centre. D'una banda, l'especialització temàtica del fons, i de l'altra, el caràcter generalment inèdit del material aplegat.

És així com, ja des de bon principi, el fons bibliogràfic anà configurant la seva especialització temàtica, que es defineix essencialment per les matèries següents:

- Planificació urbanística i territorial
- Economia regional i urbana
- Sociologia i estadístiques urbanes
- Geografia urbana
- Dret, administració i gestió local

Com és evident, una gran part d'aquests materials té, com hem dit abans, un caràcter inèdit, que la fa doblement interessant: es tracta d'allò que en termes professionals s'acostuma a denominar «literatura gris». Aquest material és produït normalment per les diverses administracions públiques, centres públics i privats d'investigació, universitats, i altres, que generalment no acostumen a fer-ne àmplies divulgacions. Posar a l'abast de l'estudiós amb la rapidesa i les condicions d'accés adequades aquests fons documentals és una prioritat bàsica del Centre.

En aquest sentit, el centre disposa d'un important nombre de:

- informes científics i tècnics
- plans, projectes i normes urbanístiques
- memòries d'empreses públiques i privades
- tesis i actes de congressos i seminaris

Les dues especificitats –especialització urbanística i caràcter inèdit del material– fan que, tot i la seva modèstia quantitativa, el Centre de Documentació de l'IEMB gaudixi d'un notable interès que es constata pel creixent augment d'usuaris

provinents tant de la mateixa UAB com d'altres institucions.

Les línies d'adquisició del material que nodreix el fons són generalment de tres tipus: l'intercanvi, les donacions i les compres. En relació amb les dues primeres fonts de subministrament, una de les principals tasques de la gestió del fons és la recerca exhaustiva i la localització de tot allò que, en l'àmbit de la investigació urbanística, es considera rellevant o d'actualitat. Podríem dir que el creixement del fons és degut tant a la vigorosa política d'intercanvi que es porta a terme, com també a la gestió de donacions.

Quant a donacions, cal remarcar que el Centre realitza cada any, amb el suport de l'Associació Catalana de Municipis i de la Federació de Municipis de Catalunya, una campanya de recollida de publicacions produïdes pels ajuntaments catalans. Aquestes campanyes han permès, al llarg dels anys, aplegar un important nombre de publicacions municipals sobre aquests temes.

Un dels objectius planificats inicialment i que ha estat recentment assolit és el de la informatització del fons i la connexió a la xarxa automatitzada de les biblioteques de la UAB, el qual s'ha dut a terme gràcies a la signatura d'un conveni de col·laboració en matèria de biblioteques entre l'IEMB i la UAB. El conveni, sense alterar la propietat ni la naturalesa jurídica del fons, permet la seva consulta des de qualsevol biblioteca de la UAB i de la resta d'universitats catalanes. Ens complau especialment el fet que el nostre centre de documentació hagi estat pioner entre les institucions radicades al campus de Bellaterra, en el procés d'integració amb el catàleg col·lectiu de les biblioteques de la UAB.

La connexió a la xarxa ha significat un pas importat en la consolidació del Centre, ja que, d'una banda, ha requerit la unificació de criteris d'indexació i classificació i adaptar la normativa de la UAB quant al tractament de la descripció bibliogràfica, i de l'altra, ha fet possible una difusió més àmplia del fons en permetre un accés àgil al nostre catàleg.

Ens satisfà molt poder informar la comunitat universitària de les millores assolides, i oferir la nostra estructura de serveis de documentació a tothom que estigui interessat en aquestes matèries.

Els horaris de consulta són els següents: matins, de dilluns a divendres, de 9 a 14 h; tardes, dimarts i dijous, de 3 a 8 h. La nostra adreça és: Institut d'Estudis Metropolitans de Barcelona. Campus de la UAB. 08193 Bellaterra. Tel. 691 83 63.

De *bibliothecis*

Novetats a la xarxa de CD-ROM

La xarxa de CD-ROM té com a prioritats fonamentals, d'una banda, cobrir el ventall de branques científiques que conformen els estudis que s'imparteixen a la UAB, i, de l'altra, facilitar l'accés a tota aquesta informació científica a professors, alumnes i investigadors de la Universitat. De mica en mica, aquests objectius s'estan assolint, i en aquests moments ja es pot informar de les últimes novetats de la xarxa.

Des del desembre de 1995, els CD-ROM inclosos a la xarxa de la UAB funcionen en l'entorn Novell, la instal·lació del qual va ser realitzada per l'Àrea de Microinformàtica. A més, s'ha ampliat l'equipament, i ara el servidor central està connectat a cinquanta-sis unitats de lectura de CD-ROM, la gestió de les quals es continua portant a terme amb CD-Net, amb llicència per a cent usuaris simultanis.

En aquests moments, les bases de dades incloses a la xarxa es poden consultar des de totes les biblioteques de la UAB. Tanmateix, l'accés als CD-ROM des dels departaments i des de les aules d'informàtica possibilitarà que els usuaris disposin de la informació quan i on la necessitin.

Amb aquesta primera fase de l'ampliació de la xarxa, pràcticament queden cobertes totes les àrees científiques. Per tal de seleccionar els tretze títols que s'hi incorporen, s'ha tingut molt en compte la multidisciplinarietat o l'abast de totes les bases de dades, ja que es pretenia assolir dins de la xarxa més diversitat temàtica de la que hi havia fins ara. En aquests moments, l'oferta de bases de dades consultables des de la xarxa comprèn els títols següents distribuïts per àrees:

Ciències, ciències de la salut i tecnologia

Current Contents Life Science/Clinical Medicine

Inclou citacions d'articles amb resum sobre ciències de la vida i medicina, apareguts en més de 1350 revistes en el cas de CC Life Science, i de 950 revistes en el cas de CC Clinical Medicine. Cobreix l'any en curs. L'actualització és setmanal.

Derwent Biotechnology Abstracts

Inclou citacions d'articles amb resum i patents sobre biotecnologia des del 1982 fins a l'actualitat. L'actualització és setmanal.

Kirk-OTHMER Encyclopedia of Chemical Technology

Text complet de la tercera edició impresa (1984), incloent-hi les citacions, les taules i els *abstracts*, però no les il·lustracions ni els gràfics.

Life Sciences Collection

Inclou citacions amb resum d'articles de publicacions periòdiques, monografies, informes, patents i tesis sobre ciències de la vida des del 1986 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Mathsci Disc, 1940-

Inclou citacions amb resum d'articles del *Current Mathematical Publications* i del *Mathematical Reviews*, des del 1940 fins a l'actualitat. L'actualització és semestral.

McGraw-Hill CD-ROM Science and Technical Reference Set

Text de la tercera edició (1987) de la *McGraw-Hill Concise Encyclopedia* i el *McGraw-Hill Diccionari of Scientific and Technical Terms*.

MEDLINE

Citacions amb resum d'articles apareguts en més de 3325 revistes especialitzades. L'actualització és mensual.

Water Resources Abstracts

Inclou citacions amb resum d'articles de revistes, llibres, informes, tesis i patents, referents a recursos hidrogràfics, des del 1967 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Ciències socials i humanitats

ABI/INFORM ondisc

Base de dades sobre economia, comptabilitat, administració i assegurances. Inclou citacions amb resum d'articles apareguts en més de 950 publicacions periòdiques especialitzades, des del 1986 fins a l'actualitat. L'actualització és mensual.

BDA-Jurisprudencia (Aranzadi)

Inclou el text complet de les resolucions dictades pel Tribunal Suprem i la Direcció General dels Registres i del Notariat, com també algunes resolucions dels tribunals superiors de Justícia des del 1985 fins a l'actualitat. Incorpora, a més, les

sentències del Tribunal Constitucional que són referenciades pel Tribunal Suprem. L'actualització és trimestral.

BDA-Legislación (Aranzadi)

Recull el *Boletín Oficial del Estado* (BOE) i altres publicacions oficials. Del 1930 al 1977, només inclou referències; del 1978 fins a l'actualitat, inclou també text complet. L'actualització és trimestral.

Compuley-Jurisprudencia

Inclou sentències del Tribunal Constitucional, del Tribunal Suprem i de la Direcció General dels Registres i del Notariat, i una selecció d'altres tribunals. Conté també citacions de monografies i articles de més de trenta revistes jurídiques espanyoles. Cobreix des del 1980 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Econlit

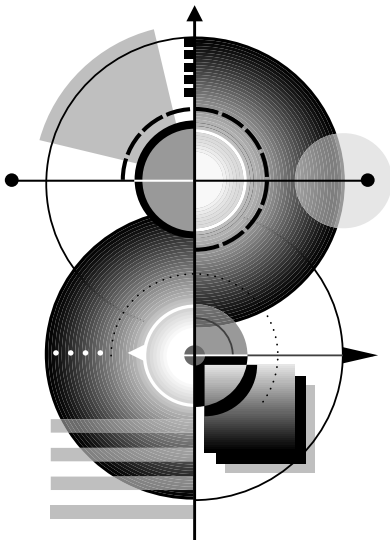
Inclou citacions amb resum d'articles apareguts en més de quatre-centes publicacions periòdiques, com també citacions en obres col·lectives, i també monografies, *working papers* i tesis sobre economia des del 1969 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

ERIC

Inclou citacions amb resum d'articles sobre educació apareguts en més de set-centes publicacions periòdiques, com també tota mena d'informes i de monografies sobre el tema des del 1966 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Francis (1994)

Inclou citacions de monografies, articles de publicacions periòdiques, tesis i literatura grisa dins l'àmbit de les humanitats, les ciències socials i l'economia.

Humanities Index

Inclou citacions d'articles apareguts en més de 350 publicacions periòdiques especialitzades en humanitats, des del 1984 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

MLA

Inclou citacions d'articles apareguts en més de tres mil publicacions periòdiques especialitzades en literatura, llengües modernes, lingüística i folklore, des del 1981 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Psyclit

Inclou citacions amb resum d'articles sobre psicologia apareguts en més de 1300 publicacions periòdiques, des del 1974 fins a l'actualitat. També inclou monografies sobre el tema des del 1987. L'actualització és trimestral.

Sociofile

Inclou citacions amb resum d'articles apareguts en més de 1800 publicacions periòdiques, i tota mena de tesis sobre sociologia des del 1974 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Referència i multidisciplinaris

Bibliografía Española en CD-ROM

Inclou citacions de monografies impreses a l'Estat espanyol des del 1976 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

Bibliographie Nationale Française depuis 1970

Inclou citacions de monografies, publicacions oficials franceses i d'organismes internacionals (UE, UNESCO, etc.), amb dipòsit legal a França, des del 1970 fins a l'actualitat. L'actualització és quadrimestral.

Books in Print Plus

Inclou citacions de monografies en venda, a més d'informació sobre editors i distribuïdors, i cobreix únicament l'any en curs. L'actualització és mensual.

British National Bibliography

Inclou citacions de monografies impreses al Regne Unit des del 1986 fins a l'actualitat. L'actualització és trimestral.

CSIC

Conté tres bases de dades amb citacions d'articles de publicacions periòdiques especialitzades espanyoles: ICYT, de ciència i tecnologia, des del 1979 fins a l'actualitat; IME, de medicina, des del 1971 fins a l'actualitat; ISOC, de ciències socials i humanitats, des del 1976 fins a l'actualitat. A més, conté dues

bases de dades amb les referències de fons de les biblioteques del CSIC: CIRBICL de monografies i CIRBICR de revistes. A més, inclou DATRI, oferta científica i tecnològica de les universitats i dels centres de recerca a Espanya. L'actualització és semestral.

Dissertation Abstracts on Disc

Inclou citacions amb resum de tesis doctorals i treballs d'investigació. L'abast és mundial a partir de 1988. Del 1861 al 1987, només cobreix els EUA. L'actualització és semestral.

ISBN

Inclou citacions de monografies de les quals l'Institut Nacional del Llibre Espanyol ha donat el número ISBN des del 1965 fins a l'actualitat. L'actualització és semestral.

REBIUN

Conté dues bases de dades: el catàleg col·lectiu de monografies de la Xarxa de Biblioteques Universitàries d'Espanya, i el CAPS (Catàleg Automatitzat de Publicacions en Sèrie).

VLB Aktuell

Inclou citacions de monografies en venda publicades a Alemanya, a més d'informació sobre editors i distribuïdors des del 1988 fins a l'actualitat. L'actualització és mensual.

Ana Escañuela

Presència dels bibliotecaris a les V Jornades Catalanes de Documentació

Els dies 25, 26 i 27 d'octubre de 1995, van tenir lloc les V Jornades Catalanes de Documentació, a les quals, com en altres edicions, hi va assistir una nodrida representació dels bibliotecaris de la UAB. El que en volem destacar, però, no és l'assistència, sinó la participació activa a les Jornades mitjançant les comunicacions que van presentar Núria Gallart, Jesús Gascón i Marta Tort.

En la sessió sobre «Qualitat i serveis», Núria Gallart, cap de projectes del Servei de Biblioteques, va presentar la comunicació «La millora de la qualitat a les biblioteques per mitjà de projectes d'investigació».

La sessió dedicada a «OPAC» va tenir dues contribucions del personal de les biblioteques de la UAB. Jesús Gascón, cap de catalogació de la Biblioteca de Ciències, va presentar, juntament amb dos professionals més, Assumpció Estivill i Cristóbal Urbano, la comunicació «Qualitat de la visualització de la informació bibliogràfica en els catàlegs en línia», mentre que Marta Tort, aleshores cap de Processament Tècnic del Servei de Biblioteques de la UAB, va presentar, juntament amb tres bibliotecaris d'altres universitats catalanes, «El catàleg col·lectiu de les universitats de Catalunya: control de qualitat i detecció de duplicats en la creació d'una base de dades bibliogràfica».

VI Jornadas de Información y Documentación de Ciencias de la Salud. Madrid, novembre de 1995

Els dies 15, 16 i 17 de novembre de 1995, es van reunir prop de 250 professionals de la informació espanyols relacionats amb la biomedicina, en el marc de les VI Jornadas de Información y Documentación de Ciencias de la Salud, que van tenir lloc a la Facultat de Medicina de la Universitat Complutense de Madrid. Van ser-hi presents membres de la Biblioteca de Medicina i de la Biblioteca de Veterinària de la UAB.

Tres ponències, trenta-una comunicacions i cinc pòsters es van agrupar al voltant de tres eixos en l'àmbit de les ciències de la salut: el desenvolupament cooperatiu de col·leccions, la documentació científica i la seva importància en la presa de decisions clíniques, i les xarxes de transmissió de dades. La revelació de les Jornades la va constituir la presentació d'un taller d'Internet. Els congressistes van poder practicar en sessions de mitja hora al Web de les Jornades, i conèixer diverses fonts d'informació, com EBSCO/DOC, informació sobre més de vint-i-vuit mil revistes amb índex gratuït i amb opció a ADONIS; connexió amb el *J. Medical Informatics* recuperació de programari via Medical Informatic Links, conèixer les activitats de la MLA (Medical Library Association), o entrar al WebCrawler, servidor que analitza màquines per àrees de coneixement. Entre els recursos més consultats, cal destacar el Web de la Biblioteca de la Universitat Complutense (<http://www.ucm.es/BUCEM/iiorc/00.htm>), preparat especialment per a l'ocasió.

Finalment, volem esmentar dues iniciatives sorgides de les Jornades: la proposta de llista de discussió biomèdica estatal per plantejar a Red Iris, que en aquests moments ja és en funcionament; i el projecte Galeno, que té com a objectiu reunir en un servidor WWW distribuït una selecció contrastada de recursos d'informació en l'àrea de ciències de la salut.

I Trobada de Professionals Espanyols de la Informació en Veterinària

En el marc del congrés es va realitzar la I Trobada de Bibliotecaris/Documentalistes en Ciències Veterinàries, a la qual van assistir-hi els representants de la major part de les facultats de Veterinària espanyoles.

Finalment, els bibliotecaris presents es van constituir en un grup de treball permanent, que promourà les accions següents: elaboració d'un qüestionari d'avaluació dels serveis, que permeti confeccionar un llibre blanc de les biblioteques de veterinària espanyoles; promoure un catàleg col·lectiu de publicacions periòdiques d'aquests serveis; contactar i compartir les activitats desenvolupades per l'European Veterinary Librarians Group (EVLG); estudiar l'elaboració d'una *newsletter* sobre documentació de l'especialitat; participar en el projecte Galeno i en el Web EVLG. Els tres darrers punts són coordinats per la Biblioteca de Veterinària de la UAB.

Els projectes europeus

* * * FASTDOC * * * (Fast Document Ordering and Document * * * Delivery)

El projecte Fastdoc es troba a la recta final. De l'octubre de 1995 al gener de 1996, s'ha dut a terme la segona fase de les proves de funcionament i l'avaluació del sistema, amb la participació de cinc biblioteques universitàries catalanes, corresponents a la UAB, UB, UPC, URL i URV, i cinc biblioteques universitàries gregues, a més d'algunes empreses alemanyes del sector químic.

Del 4 al 6 de març de 1996, es farà la presentació oficial dels resultats del projecte en el Workshop on Electronic Document Ordering and Delivery, organitzat per la Universitat de Patras (Grècia).

La Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències de la UAB té operatiu el sistema Fastdoc. Per a informació concreta sobre el funcionament, es pot contactar amb la seva responsable, Isabel Filella. Adreça electrònica: i.filella@cc.uab.es. Telèfon: 581 16 35.

* * * MECANO * * * (Mechanism of Automatic Comparison * * * of CD-ROM Answers with OPACs)

La versió alfa del programari Mecano ha estat instal·lada a les biblioteques participants en el projecte, les quals estan realitzant les primeres proves de funcionament. Aquest prototip és capaç de comparar cerques efectuades en les bases de dades en CD-ROM Francis, Kluwer Datalex, MLA i Social Science Citation Index, amb els fons propis de cada biblioteca.

Mecano consta de dos programes. El primer serveix per generar una taula normalitzada de codis identificadors de revistes del mateix fons, la qual conté tres claus de comparació: ISSN, clau de títol i clau de títol combinat amb subtítol. El segon programa consta de la interfície de l'usuari i de la capacitat d'extreure les mateixes claus de fitxers amb resultats de cerques en determinades bases de dades, les quals seran comparades amb la taula dels fons locals.

L'usuari rep com a resultat informació de quines referències corresponen a títols del fons de les biblioteques de la seva institució, i les dades necessàries per a llur localització.

La Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Lletres de la UAB s'ocupa de les proves concretes per mitjà del seu responsable, Santiago Muxach. Adreça electrònica: s.muxach@cc.uab.es. Telèfon: 581 21 84.

* * * BORGES * * * (Automated Information Filtering and Profiling)

* * * La primera versió del programa desenvolupat en el projecte Borges ha estat lliurada per l'empresa Digital a les biblioteques de la Dublin City University i de la Universitat

Autònoma de Barcelona. Se n'ha procedit a la instal·lació i a efectuar les primeres proves de funcionament com a servei obert als usuaris d'una biblioteca.

La implementació actual a la Biblioteca de Lletres de la UAB filtra missatges procedents d'uns vuit-cents grups de *news* i pàgines de novetats d'uns deu servidors web. Els grups d'usuaris seleccionats per dur a terme l'avaluació del servei corresponen a les àrees d'història, psicologia, informàtica i biblioteconomia.

El filtratge es basa en el sistema SMART, el qual és una implementació del model vector-espai de recuperació de la informació proposat per Gerard Salton. Borges aplica aquest sistema al filtratge de nous missatges apareguts en grups d'*Usenet news* i a pàgines de novetats de servidors web. L'usuari defineix perfils d'interessos i aquests són contrastats amb les novetats diàries, de manera que es produeixen unes llistes de missatges pertinents ordenades per grau de rellevància. Les llistes donen indicacions bàsiques de contingut –títol i grup de *news* o adreça web–, i lligams directes per accedir als missatges originals i a les pàgines web. La interfície actual és qualsevol versió de Netscape, la qual serveix tant per accedir al sistema Borges com als documents originals.

També en aquest cas és la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Lletres de la UAB l'encarregada d'administrar el servei Borges. El seu responsable, Santiago Muxach, i la seva ajudant, Dolça Godall, poden ser contactats a l'adreça s.muxach@cc.uab.es. Telèfon: 581 21 84.

* * * DECOMATE * * * (Delivery of Copyright Materials * * * to End-Users)

El projecte Decomate es troba en fase de desenvolupament dels diferents mòduls del sistema. La Universitat de Tilburg es responsabilitza del programari de recuperació i obtenció dels articles en format electrònic, i l'equip del Centre de Processament de Dades de la Universitat Autònoma de Barcelona, del mòdul d'autorització, control i estadístiques. Paral·lelament, s'ha procedit a adquirir la infraestructura necessària per a la implementació local, i a escollir els gestors de la base de dades de registres bibliogràfics i dels fons de documents en format electrònic.

Ferran Jorba i Laura Permanyer formen l'equip tècnic de la UAB en el projecte Decomate. L'adreça de contacte és f.jorba@cc.uab.es, i el telèfon, 581 22 98. Un cop implementat el sistema, la Unitat de Teledocumentació de la Biblioteca de Ciències Socials de la UAB serà la responsable dels estudis dels requeriments dels usuaris i de l'avaluació per mitjà de la seva responsable, Montserrat Rabat. Adreça electrònica: m.rabat@cc.uab.es. Telèfon: 581 18 19.

Cursos organitzats per la Comissió Interuniversitària de Formació

La Comissió Interuniversitària de Formació de les Universitats Públiques de Barcelona (UAB, UB, UPC i UPF) va endegar un pla de cooperació en l'àmbit de la formació continuada per al seu personal bibliotecari. Aquesta iniciativa es va materialitzar, amb la col·laboració de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, en la realització, durant el primer trimestre del curs 1995-1996, de quatre cursos impartits per professorat altament qualificat d'Europa i dels Estats Units, als quals hi van assistir diversos bibliotecaris del Servei de Biblioteques de la UAB. Tot seguit, els assistents a cadascun dels cursos en fan una valoració.

Curs sobre gestió de materials audiovisuals, impartit per Gary Handman, director del Media Resources Center de la Moffitt Library de la Universitat de Califòrnia a Berkeley. (Barcelona, del 6 al 10 de novembre de 1995)

El curs estava orientat al coneixement aprofundit d'aquest tipus de documents i als seus processos de selecció, adquisició, catalogació, preservació i difusió. La valoració dels seus participants va ser molt positiva, especialment pel que fa als aspectes teòrics. El curs va adquirir encara més importància pel fet de constituir un punt de trobada per als diversos professionals que, des de les diferents institucions abans esmentades, realitzen tasques similars amb inquietuds i problemes comuns.

Una mostra d'aquest fet és l'imminent neixement d'una nova llista de discussió, Mitjabib, a través d'Internet. Aquesta llista pretén ser un fòrum obert a tots els interessats en qualsevol dels diferents aspectes del material audiovisual.

Curs sobre gestió d'informació electrònica, preparat per Ticer B.V., empresa que agrupa personal docent i de serveis de la Universitat de Tilburg. Van impartir el seminari: Hans Geleijnse, Teun Nijssen, Hans Paijmans, Arthur van Horck, Corno Vromans i Thomas Place. (Barcelona, del 13 al 17 de novembre de 1995)

Una part del curs constà d'una presentació teòrica dels diferents sistemes de recuperació de la informació i de la descripció de diferents formats de documents electrònics. L'altra part va estar dedicada a presentar algunes aplicacions pràctiques en el context de les biblioteques, fer observacions basades en

l'experiència de la Biblioteca de la Universitat de Tilburg i reflexionar sobre les diferents implicacions de l'adopció dels canvis tecnològics que porten a la biblioteca electrònica.

La valoració global és clarament positiva. De vegades, el dia a dia fa que no sigui possible al personal bibliotecari de pouar en els fonaments teòrics de les aplicacions que s'implementen. Una visió general que presenta diferents alternatives i unes reflexions fetes des de l'experiència ajuden certament a tenir una perspectiva més objectiva i a definir línies de futur.

Curs sobre gestió de materials cartogràfics, per Mary L. Larsgaard, Assistant Head of the Map and Imagery Laboratory, Davidson Library, University of California, Santa Barbara. (Barcelona, del 27 de novembre a l'1 de desembre de 1995)

Per als qui participem en algunes fases de control d'aquest tipus de documentació, ha resultat una experiència positiva el fet de poder gaudir, aprofitar i aplicar coneixements d'una professional amb una trajectòria de més de quinze anys d'estudi sobre el tema, i set anys en la formació d'una de les col·leccions més importants. La Sra. Larsgaard va aportar una orientació exhaustiva sobre cadascun dels processos de selecció, adquisició, catalogació, emmagatzematge i difusió de cartografia en format analògic i digital, i va intentar, amb molt d'èxit, adaptar l'experiència americana al nostre àmbit d'actuació i aprofundir en les qüestions relacionades amb l'obtenció i explotació de cartografia digital (bases informatitzades i imatges de satèl·lit), que esdevé cabdal en el futur de qualsevol col·lecció cartogràfica. La visita de M. Larsgaard a la Cartoteca General de la UAB, un cop finalitzat el curs, va ser igualment interessant, sobretot en poder contrastar línies de gestió i els obstacles típics que les dificulten, molt sovint similars als del cas americà, encara que tractats des d'un àmbit geogràfic, escala i projecció diferents.

En resum, ha resultat una excel·lent oportunitat per comprovar el que aquest camp pot donar de si i establir connexió amb els col·legues que treballen en els principals fons cartogràfics de Catalunya.

Curs sobre gestió de literatura grisa,

per Andrew Smith, Head of Special Acquisitions, British Library Document Supply Centre, Boston Spa, i Dominic Farace, Director of GreyNet, Amsterdam. (Barcelona, de l'11 al 15 de desembre de 1995)

Com a experiència ha estat interessant comprovar que la problemàtica que comporta el tractament, la difusió i l'adquisició de la literatura grisa és una tema comú per a tots els que treballem en el món de la documentació. Tanmateix, durant el seminari vam poder veure com, en altres països, s'ha començat a adoptar mesures per tal de dur a terme un cert control sobre aquest tipus de documents, com ara cessió de *copyrights* o creació de bases de dades especialitzades. És evident que, si a l'Estat espanyol es vol tenir un accés més àgil a tot aquest tipus d'informació, caldrà també prendre tot un seguit de mesures sobre la qüestió.

Dels comentaris anteriors es dedueix que l'experiència ha resultat molt positiva i enriquidora, ja que, al nivell i a la qualitat del cursos, s'uneix el valor afegit de poder debatre els temes amb personal de les altres biblioteques universitàries que realitzen la mateixa feina. La Comissió ja està preparant l'organització de nous cursos conjunts, que es faran durant el 1996, a més d'un pla conjunt de formació a més llarg termini.

Segona trobada d'arxiviers universitaris

El mes d'octubre passat, va tenir lloc a la Universitat d'Alcalà de Henares la II Trobada d'Arxiviers de les Universitats Espanyoles. Les sessions es van desenvolupar seguint dos grans apartats: d'una banda, la presentació i discussió dels treballs realitzats pels diferents grups constituïts en la trobada anterior; i d'altra banda, la presentació de reflexions i experiències de treball de diferents arxius universitaris. En aquest darrer apartat, Antoni Borfo, cap del l'Arxiu General Administratiu i Històric de la UAB, conjuntament amb l'arxiver de la Universitat Pompeu Fabra, va presentar la comunicació «La eficacia de la gestión de los documentos administrativos en la organización universitaria», on es recomanava la utilització de sistemes de gestió documental per donar una resposta eficaç i eficient a les necessitats que plantegen els recursos d'informació administrativa des de la creació o recepció dels documents a les unitats administratives fins a la seva conservació als arxius o eliminació.

Dos guardons a la Biblioteca de Ciències Socials

En poc temps, dos membres de la plantilla de la Biblioteca de Ciències Socials han estat premiats pels seus treballs de recerca.

Paco Muñoz, responsable de la Secció d'Estadística, ha estat guardonat amb el Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris 1995, pel seu treball *Valoració de projectes forestals. El moment òptim de tallada i les generacions futures*. La Institució Catalana d'Estudis Agraris és filial de l'Institut d'Estudis Catalans.

Més recentment, el bibliotecari Ramon Soler ha guanyat el premi al millor estudi inèdit de la Fesabid (Federació Espanyola d'Associacions de Bibliotecaris), en la modalitat professional de 1995, pel seu treball *Thesaurus de términos relativos a relaciones raciales*, amb equivalències en anglès, francès i català.

FE D'ERRATES

A la pàgina 8 del número 11 de BIBLIOTECA INFORMACIONS, a l'article «Les guies bibliogràfiques de la Biblioteca de Ciències Socials», va sortir «Karl R. Popper» i «Premi Nobel d'Economia 1994» com una sola guia, quan, naturalment, en són dues de diferents.

Les estacions de treball de la Biblioteca Universitària de Sabadell

Sens dubte, un objectiu bàsic de la biblioteca és facilitar i difondre la consulta del propi fons bibliogràfic i documental a l'ensens de proveir de més informació l'usuari, com a suport a la docència i a la discència de la Universitat.

L'efectivitat dels estudiosos i dels investigadors, com també de l'alumnat, s'augmenta tenint accés a un volum més gran d'informació sense moure's del lloc i reduint el temps necessari per localitzar altres documents. A més a més, hem de tenir en compte la rapidesa amb què la informació augmenta dia a dia i la seva disponibilitat electrònica. Tot això es pot aconseguir amb la connectivitat interna i externa mitjançant l'ús dels PC i de les *workstations* o estacions de treball.

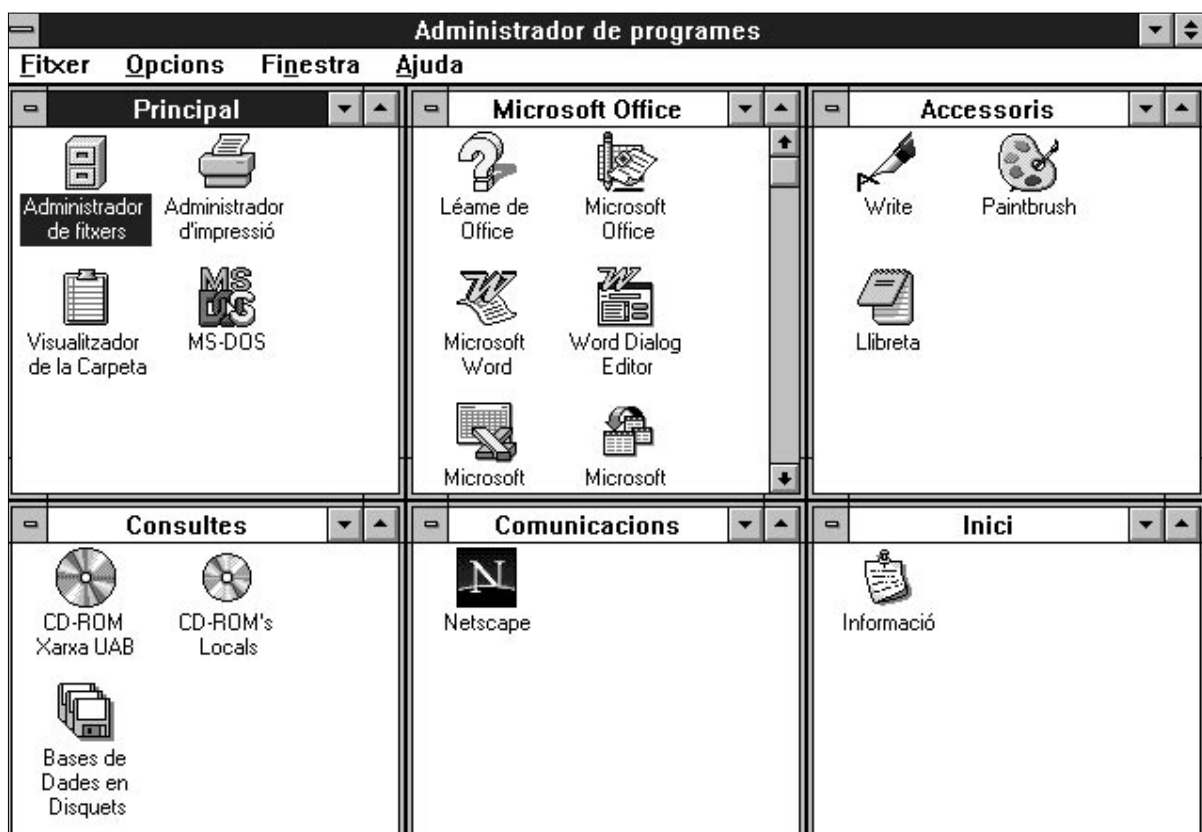
El futur serà la biblioteca electrònica, tant pel tipus d'informació de què es disposi com per la forma d'accedir al

document, i és en aquesta línia que s'ha de promoure la integració de la informació en un sol entorn de treball.

Davant d'aquest nou model, la Biblioteca Universitària de Sabadell és la capdavantera de les biblioteques de la UAB en posar en marxa quatre estacions de treball dins de l'àmbit de la biblioteca. L'objectiu principal és facilitar la cerca d'informació complementària, la qual es pot obtenir amb el fons de la Biblioteca, i a l'ensens integrar les diverses opcions d'accés a aquesta informació o fonts d'informació.

Els quatre PC dedicats a estacions de treball, tres a la planta principal i un a la planta superior, tenen una configuració i un disseny de presentació caracteritzats per la simplificació i pensant en l'usuari final. De l'entorn gràfic, se n'han suprimit les finestres i les icones (com el de l'Adobe Acrobat), que podrien confondre l'usuari no iniciat, o bé el podrien distreure de la finalitat amb què han estat instal·lades les estacions (com, per exemple, la finestra de jocs); d'altra banda, s'han creat noves icones per accedir a les xarxes local i de la UAB de CD-ROM i als disquets.

Els ordinadors estan configurats sota l'entorn MS-WINDOWS (3.1). Amb aquesta interfície gràfica, es pot cercar, adaptar i processar diferents tipus d'informació, i es pot accedir a Internet i consultar els catàlegs de biblioteques

nacionals i estrangeres, a més de cercar altre tipus d'informació d'àmbit local, nacional o internacional, obtenir informació estadística, visualitzar demostracions, i fer ús de la xarxa local de CD-ROM i de la UAB. Alhora, l'usuari pot recuperar la informació i tractar-la amb un processador de textos o full de càlcul sense moure's del davant de l'ordinador, com també enregistrar-la en disquet; el curs vinent, també podrà imprimir-la després d'abonar prèviament el cost corresponent, ja que a la xarxa local s'hi ha connectat una impressora d'injecció a tinta i una làser.

Aquestes estacions de treball, connectades a la xarxa Novell, s'inicialitzen des del servidor dels serveis informàtics de Sabadell; en el disc d'un gigabyte assignat a la biblioteca s'ha instal·lat la configuració, el programari i tota la informació –com, per exemple, bases de dades estadístiques– seleccionada per a la seva difusió. La torre local dels CD-ROM, amb capacitat per a sis discs, també és als serveis informàtics de Sabadell, on s'actualitzen o es canvien els diferents discs. En aquests moments, s'hi poden consultar els CD-ROM següents: *España 30.000*, que recull les dades clau (raó social, adreça, telèfon fax, producció, participació estrangera en el seu capital, ingressos i plantilla mitjana) de trenta mil empreses espanyoles; és editat per Fomento de la Producció i s'actualitza anualment. *CD Bolsa* (disc demostratiu), que ressenya les empreses que cotitzen a la Borsa de Madrid des del 1993, i de les quals s'inclou la memòria completa en la versió original del disc. *BEN CD, bibliografía de comercio e industria de Madrid*, que recopila l'anàlisi de la

informació econòmica feta pel Centro de Documentación de la Cámara de Comercio e Industria de Madrid, des del 1977; es poden trobar publicacions sobre sectors econòmics, empreses espanyoles i estrangeres i economia de l'empresa, entre altres, amb una periodicitat d'actualització bimestral. I *Sinera*, que conté la base Sinera de recursos educatius, amb més de 32.000 referències i un *thesaurus*, el diccionari aranès-català-castellà-francès, fitxers musicals, la guia dels estudis universitaris de Catalunya, la legislació educativa i materials curriculars, el programari educatiu amb més de cent programes, i el *thesaurus* de matemàtiques. L'aplicació ha estat realitzada pel Programa d'Informàtica Educativa de la Generalitat de Catalunya, i està actualitzada a l'any 1995.

Amb aquesta organització es garanteix la seguretat de la xarxa i es racionalitzen els recursos informàtics i de personal, ja que en aquest cas el manteniment es realitza des dels serveis informàtics de Sabadell. L'ús de les estacions de treball serà controlat momentàniament mitjançant un carnet o un document acreditatiu, però s'està estudiant la possibilitat d'accedir-hi amb una clau d'autorització i contrasenya.

Aquestes estacions de treball són el punt de partida per començar a pensar en el nou concepte de places d'estudi i que, a curt termini, s'hauran d'anar incorporant a totes les biblioteques.

Rosa Fedi

Bases de dades

Diccionaris i encicloplèdies en CD-ROM a la UAB

Cada vegada més, els productes en CD-ROM ocupen un espai molt important dins la nostra societat, tant si són adreçats al camp de l'oci, com a fonts d'informació, o amb altres aplicacions.

Les nostres biblioteques es beneficien cada vegada més dels avantatges que ofereix aquest tipus de suport. Bé com a bases

de dades de diversos tipus, bé com a obres de referència, la utilitat dels discs òptics és indiscutible, i la seva importància va en augment. Tant és així que, per exemple, hi ha veus que vaticinen la futura desaparició de la tradicional enciclopèdia en vint volums a causa de l'èxit que les obres de referència en CD-ROM estant gaudint des de fa temps, ja que el seu desenvolupament és realment considerable.

En aquests moments, l'oferta d'obres de referència al mercat és prou variada per poder cobrir les necessitats dels usuaris més diversos: diccionaris i enciclopèdies generals i especialitzades, amb equivalències en altres idiomes, multimèdia (amb gràfics, so, vídeo...). El ventall de possibilitats existents pot satisfer les expectatives de l'usuari més exigent.

Com podem veure en el quadre adjunt, a les diferents biblioteques de la UAB es poden consultar algunes d'aquestes obres en CD-ROM. Una part important d'aquesta representació se l'emporten les obres de caire especialitzat, tot i que la proporció de diccionaris de llengües és força destacable.

Entre les primeres trobem el *Diccionari enciclopèdic de medicina* en disc compacte. Quant a les enciclopèdies, trobem les següents: la *Kirk-OTHMER encyclopeida of chemical technology*, d'enginyeria química, la qual inclou, a més dels articles, citacions, *abstracts* i taules; la *McGraw-Hill CD-ROM*

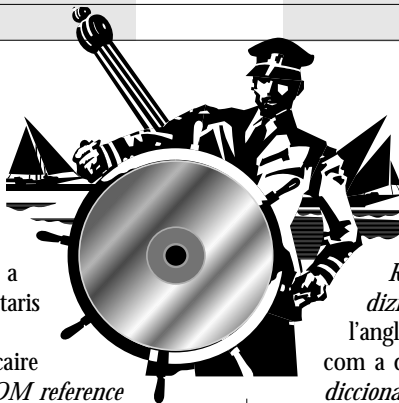
Els diccionaris en CD-ROM a la Universitat Autònoma de Barcelona

	Biblioteca de Ciències	Biblioteca de Ciències de la Comunicació	Biblioteca de Ciències Socials	Biblioteca de Traducció i d'Interpretació	Biblioteca de Lletres	Biblioteca de Medicina
<i>The Bible library</i>				●		
<i>Bookshelf CD-ROM reference library</i>				●		
<i>Collins diccionario español-inglés, inglés-español</i>					●*	
<i>Compton's interactive encyclopedia</i>				●		
<i>Diccionari de la llengua catalana</i>					●	
<i>Diccionari enciclopèdic de medicina en disc compacte</i>						●
<i>Diccionario Aurélio electrónico</i>				●		
<i>Harrap's multilingual CD-ROM dictionary</i>			●			
<i>Hiperdiccionari català-castellà-anglès</i>		●		●		
<i>Kirk-OTMERM encyclopedia of chemical technology</i>	●					
<i>Mammal's: a multimedia encyclopedia</i>	●					
<i>McGraw-Hill CD-ROM science and technical reference set</i>	●			●		
<i>The New Grolier electronic encyclopedia</i>				●		
<i>Oxford English dictionary</i>				●		
<i>Le Robert électronique</i>				●		
<i>Lo Scaffale elettronico dizionario</i>				●		
<i>Sharespañol</i>				●		
<i>The Software Toolworks multimedia encyclopedia</i>				●		
<i>Termdok on CD-ROM</i>				●		
<i>Webster's interactive encyclopedia</i>				●		

* Servei de Documentació Cartogràfica

science and technical reference set i el *Termdok on CD-ROM*, ambdós de ciència i tecnologia en general; la *Mammal's: a multimedia encyclopedia*, sobre el món dels mamífers; i, per acabar, *The Bible library*, que inclou, a més, nou versions de la Bíblia, comentaris i sermons.

Pel que fa a les enciclopèdies de caire general, tenim el *Bookshelf CD-ROM reference library*, a més de diverses enciclopèdies multimèdia, que inclouen imatges, mapes en color, gràfics, so, música, seqüències animades, vídeo..., com són: *Compton's interactive encyclopedia*, *The New Grolier electronic encyclopedia*, *The Software toolworks multimedia encyclopedia*, i *The Webster's interactive encyclopedia*.

Finalment, volem mencionar diccionaris tan importants en les seves respectives llengües, com el *Diccionari de la llengua catalana*, el *Diccionario Aurélio electrónico*, de llengua portuguesa, l'*Oxford English dictionary*, *Le Robert électronique*, de francès, *Lo Scaffale elettronico dizionario*, de llengua italiana, amb equivalències a l'anglès i al francès, i el *Sharespañol*, de castellà. També com a diccionaris d'equivalències destaquen l'*Hiperdiccionari català-castellà-anglès* i el *Collins diccionario (español-inglés, inglés-español)*. Com a diccionari políglot, trobem el *Harrap's multilingual CD-ROM dictionary*, amb equivalències de l'anglès al castellà, francès, alemany, italià, neerlandès, danès, noruec, finès, suec, xinès i japonès.

Recursos d'ornitologia a Internet

Les noves possibilitats que ofereix la Internet als estudiosos del medi natural són cada vegada més grans: des de mapes del temps oferts cada estona i accessibles mitjançant un visualitzador de gràfics, com NetScape o Mosaic, passant per directoris d'adreces o imatges de fotografies escanejades de diversos organismes, fins al munt de dades que des de mitjan 1995 hi són disponibles per als ornitòlegs i per als *birdwatchers*, terme anglès per designar els que es dediquen a la identificació i observació de les aus.

Deixant de banda algunes llistes de *news* que funcionen des de fa un quant temps, i que en realitat estan més dirigides cap a consultes gens especialitzades, s'han de destacar especialment dues adreces de Web que inclouen de forma exhaustiva els diversos recursos que ara es troben dispersos al WWW o al Gopher.

The Bird Web

(<http://www.abdn.ac.uk/~nhi019/intro.html>)

Aquesta és potser la millor per començar, si no estem gaire acostumats a navegar a través de documents hipertextuals. Inclou, sota un menú inicial, enllaços cap a projectes de tota mena, que es troben en desenvolupament arreu del món. Es pot esbrinar a primera vista que s'està fent un projecte de censos de determinats grups d'ocells a escala mundial coordinat per mitjà del correu electrònic. També apareixen notícies de congressos que es faran al Regne Unit (no oblidem que és precisament en aquest país on hi ha la major densitat de *birdwatchers*, i on es fan les revistes amb més prestigi sobre aquest tema), butlletins locals accessibles gratuïtament en forma electrònica, llistes de tots els ocells vistos fins a la data a la Gran Bretanya en anglès i en llatí, etc. Però el que és més interessant, sens dubte, és l'apartat *News of Rare Birds Sightings in UK and Europe*. Es tracta d'una revista que s'actualitza diàriament, on consten les observacions d'ocells rars en diversos punts europeus. A cada zona del Regne Unit, on trobem la informació més detallada, hi ha moderadors que envien la informació que recullen per mitjà de les línies telefòniques «calentes» de què disposen per informar els *birdwatchers* de les darreres novetats, per tal que puguin saber on han d'anar per veure espècies noves. D'aquesta manera, qualsevol aficionat pot arribar a saber l'últim ocell que s'ha vist en qualsevol punt, de forma gratuïta, al contrari dels serveis telefònics que tenen

quotes anuals. La informació europea també està molt actualitzada (de la setmana en curs quan connectem o, com a molt tard, de l'anterior). Fins ara hi prenen part França, els Països Baixos, Bèlgica, Finlàndia, Noruega, Suècia, Armènia i Catalunya. Cal esperar que el nombre de països augmenti properament. Altres enllaços d'aquesta adreça ens permeten accedir a la compra de llibres, com ara el Natural History Book Service.

Menció a part s'ha de fer de la revista *El Pioc*, la primera revista ornitològica catalana publicada a la Internet. En suport únicament electrònic, va néixer a l'octubre del 1995. Mitjançant aquesta revista es canalitzen les notícies d'observacions d'interès en l'apartat europeu que abans comentàvem. Es pot consultar directament a l'<http://www.abdn.ac.uk/~u17sc/pioc5.html>

BirdLink

(<http://www.phys.rug.nl/mk/people/wpv/birdlink.html>)

A aquesta adreça s'hi pot accedir des de l'anterior, amb un enllaç. Es tracta d'un excel·lent document mantingut per W. P. Vellinga, amb enllaços amb més de vuitanta adreces d'interès per als ornitòlegs. Molt més complet que l'anterior, les possibilitats que ofereix són molt variades. Inclou la revista *InterBirdNet. Birding Information and Magazine*, que és molt semblant a la llista diàriament actualitzada que hem comentat al document anterior. Dóna, tanmateix, altres informacions, com ressenyes de llibres que tot just s'han publicat (quan es redactava aquesta nota dos dels que són comentats, amb il·lustracions de les portades, encara no apareixien als catàlegs en paper de les editorials que els produeixen), o altres temes més artístics, com ara les fotografies premiades per la revista *British Birds* en el seu concurs anual.

Per als qui vulguin fer viatges especialitzats en la matèria, s'inclouen enllaços amb companyies turístiques que informen dels països que tracten, i a través de la pantalla es pot arribar a reservar plaça per a les destinacions ofertes. Tota una comoditat! Tanmateix, també trobem informació molt més especialitzada, com els últims avenços dels especialistes en taxonomia i sistemàtica. Una obra d'aparició molt recent sobre la llista sistemàtica de tots els ocells del món es troba ara disponible gratuïtament, amb el permís dels autors, és clar, els quals fins i tot col·laboren en el manteniment d'aquest imponent document Web.

Tot plegat, aquestes dues adreces són més que suficients per estar-se unes quantes hores consultant informació de franc sobre ocells, si és que tenim un interès especial en el tema, o si més no, podem contemplar esplèndides il·lustracions de fotografies escanejades de diverses espècies, que ens mostren tot un espectacle natural a través de la nostra pantalla.

Diccionari enciclopèdic de medicina en disc*

El *Diccionari enciclopèdic de medicina* (DEM) en disc compacte (CD-ROM) és la versió electrònica del *Diccionari enciclopèdic de medicina* que, realitzat per l'Acadèmia de Ciències Mèdiques de Catalunya i Balears, va publicar Enciclopèdia Catalana l'any 1990.

Aquesta nova edició conté la mateixa informació –amb algunes correccions i addicions– que contenia la primera, però amb uns avantatges importants, el principal dels quals és que ofereix uns recursos d'accés a la informació que permeten de treure'n un rendiment molt superior: per exemple, el llibre només permet de localitzar la informació a partir de les entrades; la versió electrònica permet de localitzar-la de moltes més maneres: per l'entrada, pel contingut de la definició, per les equivalències amb altres llengües, pel començament o el final de l'entrada, etc.

El *Diccionari enciclopèdic de medicina* en CD-ROM (DEM) és un diccionari informatitzat, estructurat com una base de dades de 119.000 fitxes (tantes com subentrades i sentits diferents tenen les 56.250 entrades del diccionari), consultables pel contingut de qualsevol dels seus camps.

Relació de camps consultables

- entrada
- contingut de les definicions
- etimologia
- equivalència alemanya
- equivalència anglesa
- equivalència castellana
- equivalència francesa
- equivalència italiana

Altres possibilitats de consulta

- per truncament de les entrades
- per la combinació de diverses opcions
- a través de l'hipertext

Presentació de les dades

El DEM ofereix la possibilitat de veure les dades en dos sistemes de presentació diferents: la presentació en articles estructurats i la presentació en fitxes.

La presentació en articles estructurats correspon a la del diccionari en paper, és a dir que reproduïx l'estructura d'un diccionari convencional amb les entrades ordenades alfabèticament, seguides de les definicions dels diversos

sentits ordenades, al seu torn, segons un criteri lògic.

La presentació en fitxes permet de veure la informació organitzada en fitxes de bases de dades. En aquest cas, la unitat de treball no és l'article sinó cadascuna de les subentrades i els sentits diferents que componen l'article. Els diferents tipus d'informació que pot contenir la fitxa estan separats en camps.

Consulta per articles

La finestra de consulta per articles apareix en obrir el diccionari. Permet de veure reproduït a la pantalla el DEM a partir de l'entrada que es vol consultar.

Exemple:

Si voleu veure l'article sencer, pitgeu el botó situat al costat del terme «òrgan» i veureu també les definicions de les subentrades.

La consulta per articles presenta la possibilitat de fer consultes per truncament (per exemple, mots que comencin per «biol» o que continguin «pneumo») substituint la part que falta per asteriscs o per interrogants.

Consulta per altres llengües

La consulta per altres llengües permet d'accedir al contingut del diccionari a partir de les equivalències alemanyes, angleses, castelles, franceses i italianes.

El nomenclàtor d'entrades en altres llengües prové de les traduccions que conté el DEM, que en la consulta per articles apareixen entre parèntesis al costat de l'entrada. Aquesta llista de traduccions és equivalent als vocabularis d'inversos que apareixen al final del llibre, amb l'única diferència que les locucions i frases es poden trobar per cadascuna de les paraules que les componen, no solament per la principal.

Consulta per camps simples

La consulta per camps simples permet de consultar el diccionari com una base de dades, és a dir pel contingut dels camps de cadascuna de les fitxes que la componen.

Exemple 1

Si voleu conèixer totes les fitxes de la base de dades que en el camp Entrada continguin la paraula «queixal», obtindreu:

- mal de queixal

* Síntesi de la *Guia de l'usuari* que acompanya el DEM en CD-ROM.

- queixal
- queixal del seny

si feu doble clic sobre la primera podreu veure les definicions.

Si, a més de les fitxes que contenen el mot escrit, voleu recuperar totes les que contenen alguna forma de la seva flexió (femení, plural o forma de la conjugació verbal), podeu utilitzar la consulta per flexió completa i, continuant amb l'exemple anterior, obtindreu:

- treure foc pels queixals
- mal de queixal
- queixal
- queixal del seny

Exemple 2

Si voleu saber quines entrades del diccionari vénen de l'àrab, seleccioneu el camp Etimologia i escriviu «àr» a la casella d'entrada de consultes. Obtindreu la llista següent:

- alambí
- àlcali
- alcohol
- ...

Consulta per camps múltiple

La consulta per camps múltiple és el mitjà més poderós d'interrogació del diccionari. Permet de combinar, amb operadors booleans, diverses consultes per camps simples i afinar-ne progressivament el resultat.

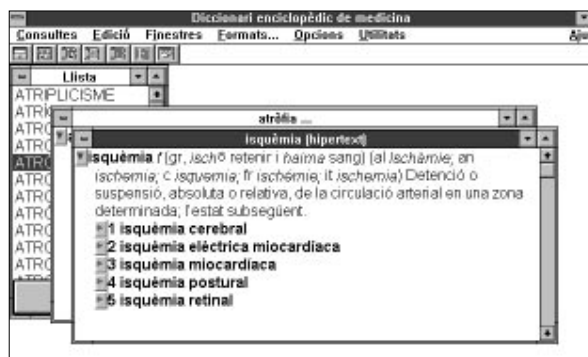
Exemple

Si voleu saber quines fitxes de la base de dades del diccionari contenen al camp Entrada una paraula acabada en «patia», i al camp Definició, els mots «cor» o «sang», ompliu les caselles de la pantalla corresponent i obtindreu una llista de nou documents.

L'hipertext

L'hipertext permet accedir directament a una entrada del DEM quan apareix en alguna finestra de visualització.

Exemple

Si des de la finestra de visualització de la paraula «atròfia» feu hipertext sobre qualsevol terme de la definició, per exemple «isquèmia», s'obrirà una finestra com la que reproduïm més amunt.

El DEM a la Biblioteca de Medicina

A la Biblioteca de Medicina de Bellaterra podeu consultar el DEM en CD-ROM, versió monousuari, i s'està estudiant la possibilitat de posar-lo en xarxa a fi que sigui el màxim d'accessible per a tots els usuaris interessats.

Rosa Pujol

La prestatgeria

Fleming, Michael C.

Instat: International Statistics

Sources Londres: Routledge, 1995

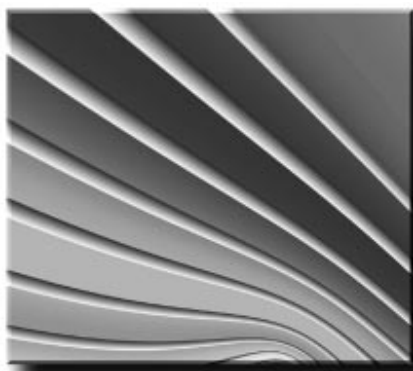
Dos volums. ISBN 0-415-08634-5

En els darrers anys, la producció de dades estadístiques ha augmentat espectacularment. Es generen estadístiques sobre pràcticament qualsevol tipus d'activitat, i aquesta abundància d'informació fa necessària una obra que ajudi els usuaris a saber què hi ha i on trobar-ho.

El propòsit d'Instat (International Statistics Sources) és cobrir totes les fonts de dades estadístiques internacionals publicades per organismes privats i públics. Aquesta obra és una eina molt útil, però és important tenir ben clar el seu abast abans d'utilitzar-la. Instat cobreix publicacions editades regularment amb l'objectiu bàsic d'oferir dades estadístiques. Molts dels organismes inclosos a Instat, a més de publicar reculls de dades estadístiques, publiquen informes i estudis que contenen dades estadístiques interessants, però que no tenen com a propòsit principal la publicació d'aquestes estadístiques. Aquest tipus de publicació no queda recollit a Instat. Tampoc no hi trobareu fonts d'informació estadística nacionals, restringides a un sol país.

L'accés a la informació és per matèria, ja que s'ha considerat que, a la pràctica, era el més adient. A més de les quaranta-sis grans àrees temàtiques –dividides en subtemes– que constitueixen els quaranta-sis capítols de l'obra, cada un dels dos volums té al final un índex de matèries molt útil.

Amb Instat podem saber quines publicacions contindran dades estadístiques sobre temes tan diversos com agricultura, defensa, drogues, deute extern, pesca, atur, migració, impostos, turisme, etcètera.

El llibre
una festa

Primera exposició de llibres universitaris

Bellaterra, 12, 13 i 14 de març de 1996

Lloc: vestíbul de la Facultat de Ciències
Econòmiques i Empresariales

 Universitat Autònoma de Barcelona